

Natuurwetenschappelijk Gezelschap Wageningen

Jaarverslag 2002-2003

1. Voordrachten en aantal toehoorders

Het seizoen 2002-2003 kende een gevarieerd en goed bezocht programma. Gemiddeld bezochten bijna 70 bezoekers de lezingen. Het gemiddeld aantal bezoekende niet-leden bedroeg circa 35%.

datum	Inleider/titel	leden	Niet-leden	totaal
1 oktober	Prof. dr ir A K. Bregt Van aardbol naar graspol: Ontwikkeling geo-informatievoorziening en landgebruik	36	8	44
5 november	Prof. dr S. Daan De biologische klok: Timing van gedrag op een draaiende planeet	57	27	84
3 december	Prof.dr.ir. M.C.D.P. Weggeman Halfwaarde tijd van kennis: kennis, kennisvernieuwers en kennismanagement	48	51	99
7 januari	Prof. dr A.M. van der Woude Een terugblik op agrarisch Nederland van 1935-1950 a.d.h. van historisch filmmateriaal.	53	18	71
4 februari	dr Th. Piersma Het geheim van de kanoet: Trekvogels en hun motieven	41	40	81
4 maart	dr A.S.M. Koeleman Sporen zoeken en sporen onderzoeken: Misdaad met wetenschappelijk/technische kennis te lijf	47	15	62
1 april	Prof. dr J. Greve Bio-nanotechnologie: Hype of Realiteit?	34	13	47
	totalen	316	172	488
	Totalen seizoen 2001-2002 (7 lezingen)	323	157	480

Arnold Bregt verzorgde dit seizoen mede de Wageningse inbreng. In zijn verhaal over het vakgebied van de Geo-informatie – tijdens de lezing bleek dit vakgebied nagenoeg even oud als Arnold zelf – verklaarde hij niet alleen de wijze waarop onderzoek gedaan wordt maar ging hij ook in op actuele toepassingen in bijvoorbeeld beleidsvragen.

In de overzichtslezing over onderzoek naar de biologische klok in mens en dier wist Serge Daan uit Groningen op bewonderenswaardig wijze de resultaten van gedragsbiologisch onderzoek van enige decennia geleden te combineren met theorieën gebaseerd op recente resultaten uit de moleculaire biologie. Tussendoor bracht hij nog een intermezzo gestoeld op ecologische verschijnselen.

De publiekslezing van Mathieu Weggeman uit Eindhoven over het actuele onderwerp *Kennismanagement* in de aula van Wageningen Universiteit werd gevolgd door een debat met Prof. Bert Spielman, rector van de Wageningen Universiteit en prof. Leo de Hartog, directeur onderzoek van Nutreco. Deze lezing trok met name veel belangstellenden van buiten het NWG. Dat gold juist weer niet voor de toelichting van Ad v.d.Woude – emeritus hoogleraar in Wageningen - bij historische landbouwvoorlichtingfilmpjes. Zijn enthousiaste betoog bij de film over Boer Pieterse, die kort na de 2^e wereldoorlog met moeite is te overreden om met Marshall-hulp over te gaan tot landbouwmechanisatie, maar alras de voordelen inziet, en de film uit begin jaren vijftig over de gevaren van de Colorado-kever die - als ware het een militaire operatie -

volop met DDT werd bestreden waarbij ook de Wageningse Plantenziektkundige Dienst nog een rol speelde, riep bij menig NWG-lid nostalgische gevoelens op.

Het verhaal van de al bijna beroemde Groningse ecooloog Theunis Piersma kon bijna geen doorgang vinden vanwege een hardnekkige hernia die opspeelde. Het “noodscenario” dat achter de hand gehouden werd, hoefde gelukkig niet ingezet te worden zodat de bezoekers een bijzonder interessant verhaal te horen kregen over wetenschappelijk ecologisch onderzoek naar de trekmotieven van de kanoetstrandloper. Ook deze lezing trok opvallend veel niet-leden.

De lezing van Albert Koeleman uit Rijswijk trok juist weer een aantal opvallend jonge bezoekers, waarschijnlijk rekenend op een aantal spannende verhalen uit het forensisch onderzoek. Zij kwamen die avond wat dat betreft volop aan hun trekken.

Waarschijnlijk vanwege de stortregens die avond, trok de lezing van Jan Greve uit Enschede relatief weinig bezoekers. Aan de inhoud van zijn verhaal heeft het zeker niet gelegen, want hij bracht een bijzonder boeiend verhaal over de mogelijkheden en onmogelijkheden van de wetenschap naar de bio-nanotechnologie, daarbij op spectaculaire wijze gebruik makend van moderne media.

De excursie op 23 april naar het waterschapsproject bij Slot Loevestein was een groot succes. Het programma sprak blijkbaar veel leden aan want - tot schrik van het bestuur - was de belangstelling overweldigend. Na 50 aanmeldingen moesten helaas nieuwe aanmelders geweigerd worden want het veerbootje richting slot Loevestein kon zoveel mensen niet aan en het bestuur voelde er niet voor om de daling in het ledenaantal actief in de hand te werken (zie punt 2). Na een boeiend verhaal van dijkgraaf Gerrit Kok van Hoogheemraadschap Alm & Biesbosch over de functie van de waterschappen volgde een excursie naar het natuurontwikkelingsproject rond slot Loevestein en werd natuurlijk ook een bezoek gebracht aan het slot. De leden konden op eigen gelegenheid het lieflijke stadje Woudrichem bezoeken. Naast het boeiende (en enigszins volle) programma speelde het schitterende voorjaarsweer ons die dag geweldig in de kaart.

2. Ontwikkeling ledenbestand

Op 31 augustus 2003 bedroeg het aantal leden 164. T.o.v. een ledenaantal van 170 het jaar daarvoor betekent dat een lichte daling. In totaal beëindigde 23 leden hun lidmaatschap (waarvan 3 door overlijden) en er kwamen ook 16 nieuwe leden bij. De mutaties laten zien dat een jaarlijks verloop van 10-15% reëel is. Aandacht voor ledenwerving blijft dus noodzakelijk.

3. Publiciteit

Wederom werd er dit seizoen veel aandacht besteed aan publiciteit voor de lezingen. Een aantal huis-aan-huis-bladen, w.o. de Veluwestpost, wijdt standaard een artikeltje aan een komende lezing. Daarnaast lijkt ook de gerichte e-mail attendering aan potentieel geïnteresseerden effectief te zijn. Leden en bezoekers die geen lid zijn, kunnen zich vrijblijvend aanmelden voor maandelijkse e-mail attendering. Gebleken is dat zij regelmatig het hun toegezonden e-mailtje doorsturen aan mogelijk geïnteresseerden. Met hulp van Peter Bos, ICT-medewerker van Plant Research International werd de website van actuele informatie voorzien.

4. Prijsvraag

De scholieren-prijsvraag “Ruimte voor leven” werd dit jaar nogmaals georganiseerd. De prijsvraag was bedoeld voor leerlingen van Havo en VWO die eindexamen deden in 2003. Het profielwerkstuk mocht bestaan uit verschillende werkvormen, bijvoorbeeld een verslag van een onderzoek of enquête, of een essay, maar ook een video, een ontwerp of een poster. M.b.t. het thema “Ruimte voor leven” konden profielwerkstukken voor de vakken Aardrijkskunde, Biologie en Scheikunde, maar ook Economie, Geschiedenis en Maatschappijwetenschappen ingediend worden.

De jury onder voorzitterschap van Rienk Miedema van de Wageningen Universiteit en enkele leden van het Natuurwetenschappelijk Gezelschap Wageningen lette op bij de 11 inzendingen vooral op

- originaliteit, creativiteit, inzicht, visie,
- verzamelen en verwerken van informatie,
- vakkennis en toepassing daarvan, met extra waardering voor een 'vakoverstijgend' werkstuk,
- kwaliteit van de uitvoering (typewerk, lay-out, illustraties).

Dinsdag 3 juni 2003 vond de prijsuitreiking plaats in Wageningen, in het onderwijsgebouw op het Dreijen complex. Voor de inzenders werd ook een ochtendprogramma georganiseerd in het natuurontwikkelingsgebied De Blauwe Kamer bij de Grebbeberg. 's Middags luisterde een volle zaal – w.o. verschillende leden van het NWG - met belangstelling naar enkele presentaties door de inzenders over hun werk.

Alle werkstukken konden vooraf en in de pauze worden ingezien. Twee inzendingen op video en CD-ROM werden in twee zalen geprojecteerd. Alle inzenders werden na de pauze één voor één op het podium geroepen en ontvingen een oorkonde en judicium.

De hoofdprijs werd toegekend aan Reinard Everts uit Bronneger, leerling van de Scholengemeenschap Ubbo Emmius te Stadskanaal. Hij schreef een profielwerkstuk voor het vak Biologie, getiteld *De natuurlijke oplossing voor het wereldvoedselprobleem*. De jury was unaniem van mening dat deze inzending de top vormde van de 11 genomineerde werkstukken. Reinard ontving een geldbedrag van 500 Euro en een Gazelle fiets.

Karen Venhuizen uit Zuidlaren, leerling van het Praedinius Gymnasium in Groningen, kreeg de eerste prijs. Haar profielwerkstuk, gemaakt voor de vakken Biologie en Aardrijkskunde, heeft als titel *Sporen in het zand (waarom Sier Ameland niet meer siert)*. Zij ontving een geldbedrag van 500 Euro. Twee tweede prijzen werden ex aequo toegekend. De ene ging naar Stefan van Egmond en Ruben Cusell van het Lyceum Sancta Maria in Haarlem voor een CD-Rom over verleden, heden en toekomst van de Haarlemmermeer. De andere was voor Janneke Tax van het Stedelijk Gymnasium in Arnhem, voor een scriptie over de toekomst van het Renkumse Beekdal. Beide winnaars ontvingen een bedrag van 250 Euro. De prijsuitreiking werd afgesloten met een receptie. Deze tweede prijsvraag kan een groot succes genoemd worden. Dat is zeker te danken aan de enorme inzet van onze leden Siny ter Borg, Jan van de Ban en Bert Jansen. Het departement Omgevingswetenschappen van Wageningen Universiteit gaat de prijsvraag de komende jaren voortzetten.

5. Bestuursamenstelling

Het bestuur was dit seizoen als volgt samengesteld:

Siebe van de Geijn, voorzitter (bestuurslid sinds 1998)

Tibbe Breimer, secretaris en penningmeester (bestuurslid sinds 2001)

Ineke Ammerlaan, publiciteitscommissaris (bestuurslid sinds 2001)

Ariena van Bruggen, lid (bestuurslid sinds 2001)

Willem Brandenburg, lid (bestuurslid sinds 2000)

Art Alblas (bestuurslid sinds 2002)

HenkJan Schaafsma (bestuurslid sinds 2002)

HenkJan Schaafsma, is cardioloog in het Gelderse Streekziekenhuis te Ede. Juist zijn inbreng, nu eens vanuit een andere hoek dan de Wageningen Universiteit of de DLO-instituten is verfrissend. Art Alblas begon zijn loopbaan met lesgeven in het middelbaar beroepsonderwijs en eindigde met wetenschappelijk onderzoek op het gebied van natuur- en milieu-educatie. Na een aantal jaren beleidswerk op het bestuurscentrum van Wageningen UR geniet hij thans van zijn pre-pensioen. Ariena van Bruggen moest halverwege het seizoen haar bestuurswerkzaamheden beëindigen omdat deze niet meer te combineren bleken met haar drukke functie als hoogleraar biologische bedrijfssystemen. Het bestuur wil Ariena hartelijk bedanken voor haar inzet in de afgelopen jaren. Een kandidaatsbestuurslid zal worden voorgesteld op 7 oktober.

6. Kascommissie

De controle op de financiële administratie, de uitgaven en de inkomsten wordt dit jaar door twee van onze leden, Cees de Jager en Jaap Schouls verzorgd.

Bennekom, 31 augustus 2003
Ineke Ammerlaan